

УДК 334.716: 65.011.8 (045)

А. В. Попович,

аспірант кафедри фінансів, обліку і аудиту Національного авіаційного університету

КАТЕГОРІАЛЬНО-ЦІЛЬОВИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ТА ЇЇ ПОЗИЦІОНУВАННЯ В ПРОЦЕСАХ СТРУКТУРНОЇ ПЕРЕБУДОВИ ПІДПРИЄМСТВ

А. Popovych,

postgraduate student Department of finance, accounting, and audit National Aviation University

THE CATEGORICAL PURPOSE-ORIENTED APPROACH TO DETERMINATION OF RESTRUCTURING NATURE AND ITS POSITIONING IN THE PROCESSES OF ENTERPRISES' RESTRUCTURING

У статті проведено категоріальний аналіз наявних у науковій літературі та нормативно-правовій базі термінів „реструктуризація”, у тому числі в контексті мовознавчого аспекту, який дозволив чітко визначити належність терміну до категорії „процес”. За результатами оцінки запропонованих науковцями та законотворцями трактувань терміну „реструктуризація” виокремлено три основні цілі реструктуризації: санаційна, адаптаційна та випереджаюча. На підставі категоріально-цільового підходу до визначення сутності терміну „реструктуризація” сформульовано власний варіант дефініції. За результатами дослідження кола охоплених питань, завдань та правових положень процесів, які фігурують при структурній перебудові підприємств встановлено основні відмінності реструктуризації від санації, реорганізації та трансформації. Розмежувавши сфери господарювання підприємства, що зазнають змін у процесах перетворення структури підприємства, на економічну, фінансову, технічну, управлінську та організаційно-правову, цілі на відновлення платоспроможності, адаптації до умов господарювання та випередження конкурентів, зміни на структурні та ті, що не передбачають обов'язкової перебудови структур, визначено позицію реструктуризації серед процесів структурної перебудови підприємств.

The categorical analysis of definitions of the term 'restructuring' existing in scientific literature and regulatory framework, including the linguistic aspect, was done that allowed to define the term belonging to the category of 'process' clearly. Three main purposes of restructuring were distinguished according to the results of the estimation of definitions proposed by scientists and lawmakers: sanative, adaptive, and proactive. An authorial definition of restructuring was formulated on the base of the categorical purpose-oriented approach to determination of its nature. The common differences of restructuring in comparison with sanitation, reorganization, and transformation were identified owing to the results' investigation of ranges of questions, purposes, and dispositions of the law of processes which lead to changes in the structure of an enterprise. The position of restructuring among processes of changing the structure on an enterprise was determined due to differentiation of the spheres of business activity onto economic, financial, technical, management, organizational and legal, the purposes onto solvency restoring, adopting to conditions of business activity and outrunning of competitors, the changes onto both lead to changing and not.

Ключові слова: реструктуризація, категоріально-цільовий підхід, підприємство, категорія, процес, структурна перебудова, мовознавчий аспект.

Key words: restructuring, categorical purpose-oriented approach, enterprise, category, process, changing the structure, linguistic aspect.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку світової економіки вимагає від підприємств, компаній та інших учасників ринку, що виробляють товари, надають послуги, чи виконують роботи оптимізації виробничих процесів, організаційної структури, системи управління, фінансових потоків, використання ресурсів, оскільки динаміка ринку безупинно змінює вплив існуючих факторів та створює нові, що визначають умови успіху. Виробники змушені ретельно слідкувати за виникаючими тенденціями та адаптуватись до них, щоб втримати конкурентні позиції на ринку та зміцнити їх.

Перетворення які здійснюються підприємствами з метою підвищення ефективності функціонування можуть стосуватись удосконалення логістичного підходу до управління бізнес-процесами, зберігаючи структуру діяльності яка спроможна забезпечити оптимальну роботу, а можуть призводити до перебудови ustalених структурних зв'язків у випадку якщо оптимізація структури господарського механізму без цього неможлива.

На практиці для формування раціональної структури підприємства найчастіше застосовується реструктуризація, процес перетворень орієнтований на підвищення ефективності використання ресурсів, що обов'язково спричиняє зміну його структури. Економічний ефект від проведення реструктуризації визначається у першу чергу доцільністю та обґрунтованістю рекомендацій щодо її планування, організації та виконання, що залежить від якості методико-методологічного забезпечення процесу, основу якого складає чітке усвідомлення його сутності. Широкий спектр дефініцій терміну „реструктуризація” у науковій літературі та нормативно-правовій базі сформував багатоглибке теоретичне підґрунтя, яке потребує систематизації для визначення його змісту та виокремлення серед процесів структурної перебудови підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню реструктуризації присвячено чимало наукових праць вітчизняних та закордонних фахівців, серед яких І.П. Булеєв, В.Ф. Гамалій, С.Б. Довбня, О.С. Іванілов, М.П. Калиниченко, Л.М. Каліна, О.М. Кошик, Ж.Л. Крисько, Т.В. Кулініч, О.В. Курінний, Н.І. Легінькова, І.І. Мазур, Н.О. Москаленко, Л.І. Міхов, О.С. Омельченко, І.П. Отенко, Д.М. Стеченко, В.Д. Шапіро, І.А. Шаралдава. У сформульованих авторами визначеннях терміну „реструктуризація” фігурують різні завдання та спектр охоплених питань, що призводить до формального отождолення її з іншими процесами структурної перебудови підприємства, також спостерігається різна категоріальна приналежність запропонованих дефініцій, що в цілому спричиняє зниження якості методико-методологічного забезпечення процесу в результаті втрати його бази комплексності та обґрунтованості і обумовлює необхідність вирішення протиріч на теоретичному рівні з метою упередження їх при розробці практичних рекомендацій.

Мета статті. Визначити сутність терміну „реструктуризація” на підставі категоріально-цільового підходу, з’ясувати її місце у процесах структурної перебудови підприємств.

Виклад основного матеріалу. Вважається, що термін „реструктуризація” введено в сферу менеджменту на початку 80-х років XX століття генеральним директором компанії General Electric Джеком Велчем, який не даючи йому теоретичного формулювання, розумів під ним кардинальну зміну структури компанії, орієнтовану на вдосконалення системи управління та позбавлення непрофільних виробництв. Збільшивши вартість очолюваної компанії за 20 років більше ніж у 30 разів, він привернув значну увагу практиків та теоретиків до власних радикальних методів ведення справ, що сприяло поглибленому дослідженню реструктуризації, як процесу структурної перебудови бізнесу.

Однозначність результатів етимологічного аналізу терміну „реструктуризація” пояснює подібність трактувань, наявних у науковій літературі. Так, І.П. Булеєв визначає реструктуризацію як „комплекс заходів, спрямованих на структурні зміни, які забезпечують ефективне використання потенціалу підприємств та орієнтовані на підвищення конкурентоспроможності і ринкової вартості [5, с.133], Д.М. Стеченко та О.С. Омельченко називають її „процес організаційно-економічних, правових та технічних перетворень, що зумовлюють зміну організаційної, виробничої, технологічної та управлінської структур підприємства” [18, с. 61].

Проте, провівши категоріальний аналіз визначень терміну „реструктуризація” в науковій літературі та нормативно-правових актах з’ясовано, що реструктуризацію називають процесом, який призводить до структурних змін у сферах діяльності підприємства, способом оптимізації структур, інструментом, завдяки якому реалізуються структурні перетворення та функцією менеджменту підприємства, яка полягає у приведенні структури діяльності підприємства до умов бізнес-середовища (табл. 1).

Таблиця 1.
Категоріальна оцінка терміну „реструктуризація”

Категорія	Характеристика	Автори
Процес	Процес перетворень на підприємстві, що призводить до зміни структури фінансової, економічної, технічної, управлінської та організаційно-правової сфер діяльності	Ж.Л. Крисько [11, с.162], М.Д. Азліліан [4, с.893], Курінний О.В. [13, с. 227], Стеченко Д.М., Омельченко О.С. [18, с. 61]
Спосіб	Спосіб забезпечення оптимальної структури підприємства в мінливих умовах господарювання	С.Б. Довбня [7, с.41], Стеченко Д.М., Омельченко О.С. [18, с. 61]
Інструмент	Інструмент реалізації перетворень на підприємстві, спрямованих на формування ефективної структури капіталу та виробничо-господарських процесів	І.П. Отенко [17, с.19], Т.В. Кулініч називає її [12, с.553], Стеченко Д.М., Омельченко О.С. [18, с. 61]
Функція	Функція менеджменту підприємства в управлінні структурними перетвореннями, спрямованими на приведення структури діяльності у відповідність до умов господарювання	Стеченко Д.М., Омельченко О.С. [18, с. 61]

Розбіжність у визначенні категорії до якої відносять реструктуризацію пояснюється контекстом вживання терміну авторами у своїх працях. Коли науковцями досліджуються стратегії антикризового управління підприємством, то реструктуризація виступає способом або інструментом реалізації структурних перетворень, а в разі зосередження ними уваги на самій реструктуризації, її називають процесом. Таким чином, віднесення реструктуризації до категорій процес, спосіб, інструмент та функція може бути виправданим та не суперечить її сутності.

Однак, для чіткого визначення категорії до якої належить термін „реструктуризація” варто врахувати мовознавчий аспект. З морфологічної точки зору кожен афікс має власну семантику, яка виражається за допомогою відповідних морфем як самостійних одиниць мови. Беззаперечним фактом є те, що актуалізація такого значення можлива лише в лексемі, проте недоцільним є ствердження того, що морфема не має самостійного значення. У цьому випадку принагідним є зауваження І.Г. Милославського стосовно того, що „не визнавати самостійного значення морфемі, значить заперечувати саме існування цієї одиниці у структурі мови” [15, с. 5].

Виявивши афікси у лексемі „реструктуризація”, стає помітним, що суфікс -аці-й- має значення опрідметненої дії, зокрема, ця позиція обґрунтована у праці І.В. Козленко „Глумачний словник афіксальних морфем української мови: засади укладання” [10, с. 42]. Такий аналіз слова на морфологічному рівні з залученням саме мовознавчого аспекту і є підставою для ствердження того, що реструктуризація – це процес, оскільки досліджуваний термін має морфему із семантикою процесуальності, тривалості дії.

Більшість науковців вбачають у реструктуризації адаптаційну ціль підприємства, тобто необхідність пристосуватись до зовнішніх умов, що має сенс, оскільки з’являються принципово нові технології, підвищуються стандарти якості продукції, змінюються вподобання споживачів, зростає конкуренція, що не дає змоги підприємству зберігати сформовану структуру діяльності тривалий час та змушує максимально швидко та точно підлаштуватись до виникаючих вимог для утримання та зміцнення позицій на ринку. На адаптаційній меті реструктуризації концентрують свою увагу С.Б. Довбня, І.П. Отенко, В.Ф. Гамалій, О.М. Кошик, Н.І. Легінькова, М.П. Калениченко (табл. 2).

Таблиця 2.
Цільовий підхід до визначення сутності терміну „реструктуризація”

Ціль	Визначення терміну	Автор визначення
Відновлення платоспроможності	Набір лікарських засобів для відновлення втраченої відповідності структур, що полягає в здійсненні комплексу заходів щодо зміни організаційної, виробничо-технологічної, збутової, фінансової структури підприємства, в розвитку нових для українських підприємств напрямів діяльності, що з’явилися в результаті зміни умов ринкового господарювання: напрям маркетингової діяльності,	Т.В. Кулініч [12, с.553]

	public relations, рекламної тощо	
	Здійснення організаційно-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на зміну структури підприємства, його управління, форм власності, організаційно-правових форм, здатних привести підприємство до фінансового оздоровлення, збільшення обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищення ефективності виробництва	Методичні вказівки щодо проведення реструктуризації державних підприємств [2, с. 3].
Адаптація до умов господарювання	Спосіб забезпечення оптимального функціонування підприємства в безперервно змінних ринкових умовах згідно стратегії його розвитку шляхом проведення комплексу заходів організаційно-економічного, техніко-технологічного і фінансового характеру, спрямованих на зростання ефективності виробництва, підвищення конкурентоздатності та укріплення фінансової стійкості.	С.Б. Довбня [7, с.41]
	Засіб адаптації підприємства до зовнішнього середовища, що реалізується за допомогою комплексу організаційно-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на зміну організаційної структури та функціональних сфер діяльності підприємства.	І.П. Отенко [17, с.19]
	Комплекс заходів надзвичайного характеру, спрямованих на “виживання” підприємства в умовах кризи, породжений загальною макроекономічною ситуацією, зміною загальної кон’юнктури або впливом внутрішніх для підприємства факторів	В.Ф. Гамалій, О.М. Кошик, Н.І. Легінкова [6, с. 40]
	Перебудова підприємства як системи, зміна складу, змісту складових частин, пропорцій і зв’язків між ними з метою реалізації нової стратегії або тактики під впливом факторів зовнішнього та внутрішнього середовища	М.П. Калиниченко [9, с. 28]
Випередження конкурентів	Комплексна стратегічна перебудова внутрішніх взаємозв’язків підприємства, що має інноваційний характер і спрямована на підвищення ефективності його діяльності за рахунок максимальної відповідності його структури внутрішньому змісту в існуючих на даний момент умовах зовнішнього середовища	І.А. Шаралдаєва [20, с.26]

Однак, недолік запропонованих авторами визначень полягає в обмеженні мети реструктуризації пристосуванням до умов господарювання та неврахуванні потреб підприємства в упередженні банкрутства та випередженні конкурентів, адже загроза ліквідації спонукає підприємство до відновлення платоспроможності, а стабільний фінансовий стан до збільшення прибутковості, що має враховуватись при формулюванні дефініції.

Частина науковців крім адаптаційної цілі реструктуризації додають санаційну, зокрема, Л.І. Міхов розглядає її, як „механізм, завдяки якому забезпечується виживання, розвиток та підвищення конкурентоспроможності підприємства не тільки на вітчизняному ринку, а й на зовнішньому” [16, с.57], а інша – випереджаючу, так Ж.Л. Крисько називає її „перманентним процесом зміни середовища функціонування підприємства з фокусуванням на трансформації структури бізнесу (бізнес портфеля) і його складових та з орієнтацією на інноваційну модель розвитку на основі виявлення нових ринкових можливостей, заповнення стратегічних прогалін, усунення і упередження кризових явищ з використанням прийомів стратегічного і тактичного управління при конкурентному наборі передумов а їх взаємодії” [11, с.162]. Серед трактувань реструктуризації зустрічаються визначення з формулюванням лише санаційної мети, так О.С. Іванілов вважає, що це „комплекс заходів, спрямованих на відновлення стійкої технічної, економічної та фінансової життєздатності підприємства” [8, с.678].

На повноту визначення терміну „реструктуризація” не претендує Закон України „Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”, який трактує її, як „здійснення організаційно-господарських, фінансово-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на реорганізацію підприємства, зокрема шляхом його поділу з переходом боргових зобов’язань до юридичної особи, що не підлягає санації, якщо це передбачено планом санації, на зміну форми власності, управління, організаційно-правової форми, що сприятиме фінансовому оздоровленню підприємства, збільшенню обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищенню ефективності виробництва та задоволенню вимог кредиторів” [1, с. 3], оскільки формулює лише санаційну та адаптаційну цілі.

Не охоплюють всіх необхідних контурів процесу реструктуризації і визначення, що містяться в Положенні про порядок реструктуризації підприємств та Методичних вказівках щодо проведення реструктуризації державних підприємств, оскільки також обмежуються завданнями відновлення платоспроможності та адаптації до умов господарювання, що обумовлюється фінансовим станом підприємства державної форми власності, при якому процес реструктуризації може бути ініційованим державою [2, с. 3; 3, с. 3].

У зв’язку з тим, що у вищезазначених дефініціях терміну „реструктуризація” не охоплено всіх можливих завдань цього процесу і передбачені заходи не поширюються на всі сфери діяльності підприємства, під реструктуризацією надалі розумітимемо – процес, що передбачає реалізацію комплексу заходів оперативного та стратегічного характеру, спрямованих на зміну економічної, фінансової, технічної, управлінської та організаційно-правової сфер діяльності підприємства, з метою запобігання банкрутству, покращенню його фінансового стану та підвищення рентабельності діяльності, адаптування до зовнішніх умов господарювання та випередження конкурентів.

Результати аналізу практичного досвіду оптимізаційних процесів на підприємствах вказує на те, що у більшості випадків при формуванні ефективного господарського механізму зазнає змін його структура, а особливості їх проведення, спрямованість та завдання перетворень, правове розмежування дозволяють виділити окрім реструктуризації наступні види: реорганізація, санація та трансформація (рис. 1).

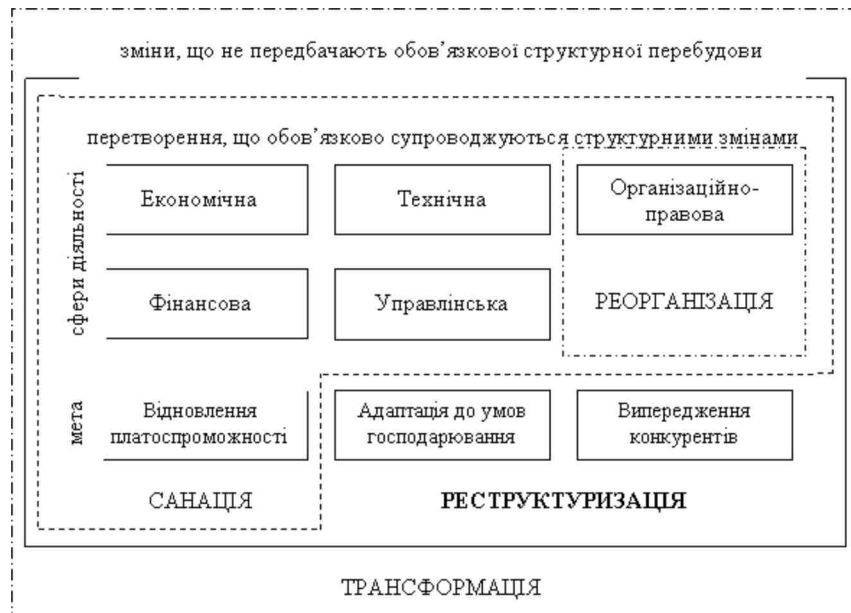


Рис. 1. Співвідношення процесів, що призводять до структурної перебудови підприємств

Реорганізацією прийнято вважати зміну організаційно-правової структури підприємства, яка відбувається у формі злиття підприємства з іншими суб'єктами господарювання, придбання, поділу на частини або виділення з його складу самостійних юридичних осіб [14, с. 17]. Тобто, реорганізація зачіпає організаційно-правову сферу діяльності підприємства та спрямовується на створення нової адміністративної одиниці або зміни форми власності, що має юридичні наслідки.

Санацією в науковій літературі та законодавчій базі називають системою фінансово-економічних, організаційно-правових, управлінських та технічних заходів, яка може передбачати оптимізацію структури балансу, зміну організаційно-правової та виробничої структури з метою оздоровлення фінансово-господарського становища підприємства та запобігання визнання його банкрутом [1, с. 3]. Таким чином, санація може охоплювати всі сфери діяльності підприємства та призводити до структурних перетворень, першочергове завдання яких зводиться до відновлення платоспроможності.

Трансформацію трактують як суттєву структурну перебудову підприємства, як системи, шляхом зміни зв'язків, відносин та функцій, що можуть охоплювати всі сфери діяльності [19, с. 52]. Слід наголосити, що формування нової системи організації діяльності підприємства не обов'язково має передбачати структурні зміни і може бути обмежене підвищенням якості та форми взаємозв'язків між елементами механізму підприємства, не порушуючи при цьому його структури.

Узагальнивши результати порівняння сутності термінів, що застосовуються для визначення процесів, які можуть призводити до структурних змін на підприємстві встановлено, що реорганізація стосується зміни організаційно-правової структури підприємства, санація та реструктуризація можуть охоплювати всі сфери діяльності підприємства і відрізняються метою проведення, зумовленою фінансовим станом підприємства, трансформація найширше поняття, що може застосовуватись як до опису процесу структурних перетворень на підприємстві так і до змін, що не призводять до перебудови усталеної структури.

Висновок. Застосувавши категоріально-цільовий підхід до визначення сутності реструктуризації з'ясовано, що реструктуризація є процесом структурної перебудови підприємства, який може охоплювати всі його сфери господарювання, зокрема економічну, фінансову, технічну, управлінську та організаційно-правову і здійснюватись з метою відновлення платоспроможності, адаптації до умов господарювання та випередження конкурентів. Відмінність реструктуризації від інших процесів, що передбачають проведення структурних перетворень підприємства, таких як санація, реорганізація та трансформація полягає у колі охоплених питань, завданнях та правових положеннях, якими вони регулюються.

Результати дослідження доповнюють теоретичну базу з питань визначення сутності реструктуризації та її позиціонування серед процесів структурної перебудови підприємств і можуть слугувати основою їх подальшого вивчення.

Список використаних джерел:

1. Закон України „Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” від 14.05.1992 № 2343-ХІІ.
2. Методичні вказівки щодо проведення реструктуризації державних підприємств, затверджені наказом Мінекономіки від 23.01.98 № 9.
3. Положення про порядок реструктуризації підприємств, затверджене наказом Фонду державного майна України від 12.04.2002 № 667.
4. Большой экономический словарь / под ред. А.Н. Азриляна. – М.: Ин-т новой экономики, 2002. – 1279 с.
5. Булєєв І.П. Деякі аспекти теорії реструктуризації підприємств / І.П. Булєєв, Ю.М. Могилов // Економіка пром-сті. — 2004. — № 5. — С. 131-136.
6. Гамалій В.Ф. Реструктуризація суб'єктів реального сектору національної економіки / В.Ф. Гамалій, О.М. Кошик, Н.І. Легінкова // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2013. – вип. 24. – С. 36-46.
7. Довбня С.Б. Методические основы и направления реструктуризации предприятий в промышленности: Монография. – Днепропетровск: Наука и образование, 2002. – 312 с.
8. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підручник / О.С. Іванілов — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 728 с.
9. Калиниченко М.П. Маркетингова реструктуризація системи управління на підприємствах промисловості / М.П. Калиниченко // Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. – 2013. – № 4(20). – С. 26-34.
10. Козленко І.В. Тлумачний словник афіксальних морфем української мови: засади укладання І.В. Козленко // Вісник Київського наці. університету ім. Т. Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика. - 2008. - №19. - С. 41-45.
11. Крисько Ж.Л. Особливості реструктуризації вертикально інтегрованих підприємств будівельної галузі [Електронний ресурс] / Ж.Л. Крисько // Економічний простір. - 2013. - № 72. - С. 158-167. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecpros_2013_72_19.pdf
12. Кулініч Т.В. Реструктуризація суб'єктів господарювання як стратегічна основа для формування їх інвестиційної привабливості / Т.В. Кулініч // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". -2008. - № 628. - с.550-555.
13. Курінний О.В. Методичне забезпечення вибору форм та методів реструктуризації підприємства / О.В. Курінний // Економічний простір. – 2013. - № 70. – С. 226-234.
14. Мазур І.И. Реструктуризация предприятий и компаний. Справочное пособие / И.И. Мазур, В.Д. Шапиро и др. – М.: Высшая школа, 2000. – 587 с.

15. Милославский И.Г. Вопросы словообразовательного синтеза / И.Г. Милославский. - М.: Изд-во МГУ, 1980. – 296 с.
16. Міхов Л.І. Реструктуризація підприємств: шляхи підвищення їх конкурентоспроможності / Л.М. Каліна, Л.І. Міхов // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2010. - № 2(10). С.57-60.
17. Отенко И.П. Организационно-экономический механизм реструктуризации предприятия: научное издание / И. П. Отенко, Н. А. Москаленко. – Харьков : Изд. ХНЭУ, 2005. – 216 с.
18. Стеченко Д.М. Системний підхід до реструктуризації та класифікації її видів [Електронний ресурс] / Д.М. Стеченко, О.С. Омельченко // // Моделювання та інформаційні системи в економіці . - 2012. - Вип. 86. - С. 59-67. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mise_2012_86_7.pdf
19. Шайгородський Ю.Ж. Поняття „трансформація” як інструмент аналізу соціальних змін / Ю.Ж. Шайгородський // Освіта регіону: політологія, психологія, комунікації. – 2010. – № 4. – С.51-53.
20. Шаралдаева И.А. Теоретические основы реструктуризации: учебное пособие. – Улан-Удэ. Изд-во ВСГТУ, 2005. – 160 с.

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (1992), The Law of Ukraine “On restoring debtor's solvency or bankruptcy”, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12> (Accessed 27 July 2014).
2. Ministry of Economy (1998), Methodological guidelines on restructuring of public enterprises, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0187-98> (Accessed 27 July 2014).
3. State Property Fund of Ukraine (2002), Regulations on the procedure for enterprise restructuring, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0414-02>
4. Azriiljan, A.N. (2002), Bol'shoj jekonomicheskij slovar' [A big dictionary of economics], In-t novoj jekonomiki, Moscow, Russia.
5. Bulieiev, I.P. and Mohylov, Yu.M. (2004), “Some aspects of the theory of enterprise restructuring”, Ekonomika prom-sti, vol. 5, pp. 131-136.
6. Hamalij, V.F. Koshyk, O.M. and Lehin'kova, N.I. (2013), “Restructuring of the real sector of the subjects of the national economy”, Naukovi pratsi Kirovohrads'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky, vol. 24, pp. 36-46.
7. Dovbnja, S.B. (2002), Metodicheskie osnovy i napravlenija restrukturalizacii predpriatij v promyshlennosti [Methodological framework and direction of enterprise restructuring in the industry], Nauka i obrazovanie, Dnepropetrovsk, Ukraine.
8. Ivanilov, O.S. (2009), Ekonomika pidpriemstva: pidruchnyk [Business Economics: Tutorial], Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.
9. Kalynychenko, M.P. (2013), “Marketing management restructuring in industrial enterprises”, Visnyk Zaporiz'koho natsional'noho universytetu. Ekonomichni nauky, vol. 4(20), pp. 26-34.
10. Kozlenko, I.V. (2008), “Dictionary of affixed morphemes of Ukrainian language: laying foundations”, Visnyk Kyivs'koho natsi. universytetu im. T. Shevchenka. Literaturoznavstvo. Movoznavstvo. Fol'klorystyka, vol. 19, pp. 41-45.
11. Krysko, Zh.L. (2013), “Features of restructuring of vertically integrated construction enterprises”, Ekonomichnyj prostir, vol. 72, pp. 158-167, available at: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecpros_2013_72_19.pdf (Accessed 27 July 2014).
12. Kulinich, T.V. (2008), “Restructuring of businesses as a strategic base for the formation of their investment attractiveness”, Visnyk Natsional'noho universytetu L'vivs'ka politekhnika, vol. 628, pp. 550-555.
13. Kurinnyj, O.V. (2013), “Methodical support for choosing of forms and methods of an enterprise restructuring”, Ekonomichnyj prostir, vol. 70, pp. 226-234.
14. Mazur, I.I. and Shapiro, V.D. (2000), Restrukturalizacija predpriatij i kompanij. Spravochnoe posobie [Restructuring of enterprises and companies. Handbook], Vysshaja shkola, Moscow, Russia.
15. Miloslavskij, I.G. (1980), Voprosy slovoobrazovatel'nogo sinteza [Questions of derivational synthesis], Izd-vo MGU, Moscow, Russia.
16. Mikhov, L.I. and Kalina, L.M. (2010), “Restructuring of enterprises: ways to improve their competitiveness”, Visnyk Berdians'koho universytetu menedzhmentu i biznesu, vol. 2(10), pp. 57-60.
17. Otenko, I.P. and Moskalenko N.A. (2005) Organizacionno-jekonomicheskij mehanizm restrukturalizacii predpriatija: nauchnoe izdanie [Organizational-economic mechanism of enterprise restructuring: scientific publication], Izd. HNJeU, Har'kov, Ukraine.
18. Stechenko, D.M. and Omel'chenko, O.S. (2012), “A systemic approach to restructuring and classification of kinds”, Modeliuvannia ta informatsijni systemy v ekonomitsi, vol. 86, pp. 59-67, available at: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mise_2012_86_7.pdf (Accessed 27 July 2014).
19. Shajhorodsk'kyj, Yu.Zh. (2010), “The concept of "transformation" as a tool for the analysis of social change”, Osvita rehionu: politolohiia, psykholohiia, komunikatsii, vpl. 4, pp. 51-53.
20. Sharaldaeva, I.A. (2005), Teoreticheskie osnovy restrukturalizacii: uchebnoe posobie [Theoretical Foundations of restructuring: Tutorial], Izd-vo VSGTU, Ulan-Udje, Russia.

Стаття надійшла до редакції 20.07.2014 р.



ТОВ "ДКС Центр"